

PRACOWNIA PROJEKTOWO – USŁUGOWA MALUGA Bartosz Maluga

53-206 Wrocław, ul. Blacharska 24/9

tel. (71) 321 10 42 e-mail: pracownia@maluga.pl NIP 592-185-57-62

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU W KŁOBUCKU
W REJONIE ULIC GÓRNICZEJ I DRUKARSKIEJ**

opracowanie	mgr inż. Bartosz Maluga mgr inż. Marta Ożga-Maluga	
-------------	---	--

Wrocław, grudzień 2020 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	3
III.	Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	4
IV.	Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	4
1.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna	4
2.	Prawne formy ochrony przyrody	5
3.	Warunki klimatyczne.....	5
4.	Szata roślinna.....	6
5.	Świat zwierzęcy.....	7
6.	Gleby.....	8
7.	Rzeźba terenu i budowa geologiczna	9
8.	Wody.....	10
9.	Powietrze.....	17
10.	Hałas	18
11.	Promieniowanie elektromagnetyczne	19
12.	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.....	20
V.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	21
VI.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	22
VII.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	26
VIII.	Przewidywane znaczące oddziaływania	26
1.	Synteza ustaleń projektu planu.....	26
2.	Oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.....	29
3.	Oddziaływania terenów	30
IX.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	32
X.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	32
XI.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	33
XII.	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	33
XIII.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	35

I. Wprowadzenie

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku w rejonie ulic Górniczej i Drukarskiej (Uchwała Nr 466/XLV/2018 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 18 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku w rejonie ulic Górniczej i Drukarskiej). Celem uchwalenia planu miejscowego jest uporządkowanie istniejącego zagospodarowania tego obszaru, a także objęcie ustaleniami planistycznymi terenów, które nie są objęte żadnym obowiązującym miejscowym planem. Plan wprowadza nową zabudowę produkcyjno-usługową, a także porządkuje układ komunikacyjny.

Dla części obszaru (po południowej stronie drogi krajowej nr 43) obowiązuje miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Kłobucku w rejonie ul. Górniczej i ul. Drukarskiej (uchwała Nr 412/XXXIX/2018 z dnia 27 marca 2018 r.).

Prognoza spełnia wymogi art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020, poz. 283), zawiera także informacje wymagane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości, pismo WOOŚ.411.44.2020.AOK) oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku (uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości, pismo ONS-NZ/522-5/1049/2020).

Integralną częścią opracowania jest rysunek prognozy w skali 1:2000 (analogicznie do skali opracowania rysunku planu miejscowego, do którego odnosi się prognoza).

II. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Projektowany dokument, jakim jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku w rejonie ulic Górniczej i Drukarskiej, zawiera ustalenia zasad zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym m.in. przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska i przyrody oraz parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy.

Głównym celem projektowanego dokumentu jest uporządkowanie istniejącego zagospodarowania tego obszaru, a także objęcie ustaleniami planistycznymi terenów, które nie są objęte żadnym obowiązującym miejscowym planem. Plan wprowadza nową zabudowę produkcyjno-usługową, a także porządkuje układ komunikacyjny.

Projekt miejscowego planu zgodny jest z zapisami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego*, z ustaleniami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck* oraz z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Projekt planu powiązany jest również z wieloma programami służącymi realizacji inwestycji celu publicznego oraz odpowiednio uwzględnia zadania formułowane w opracowaniach sporządzanych na różnych stopniach administracji rządowej lokalnej czy ponadlokalnej. Poprzez to wypełnia określone w ponadlokalnych planach i programach kierunki rozwoju na szczeblu

powiatowym, wojewódzkim i krajowym. W projekcie planu uwzględniono również inne dokumenty związane z rozwojem przestrzennym (prawomocne obowiązujące decyzje administracyjne), czy inne odnoszące się pośrednio do terenów będących przedmiotem opracowania.

III. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza została opracowana na podstawie analizy ustaleń projektu planu, inwentaryzacji oraz rozpoznaniu problemów związanych z ochroną środowiska, dotyczących obszaru objętego planem. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano także inne dokumenty i materiały studialne, w tym:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Kłobuck,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck, Kłobuck, 2015 r.,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021.

Oddziaływanie projektu planu na środowisko oceniano posługując się następującymi kryteriami:

- rodzajem oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- czasem trwania oddziaływania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe),
- częstotliwością oddziaływania (stałe, chwilowe),
- zasięgiem oddziaływania (miejscowe, ponadlokalne, regionalne),
- intensywnością przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- trwałością przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne),
- charakterem zmian (korzystne, bez znaczenia, niekorzystne).

IV. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Obszar objęty planem położony jest w zachodniej części Kłobucka przy drodze krajowej nr 43. Część obszaru po północnej stronie drogi krajowej jest w dużym stopniu zainwestowana, znajdują się tu liczne zakłady oraz magazyny (m. in. producent kostki brukowej DREWBET, producent wyrobów metalowych SCHULTZ SEATING), stacja paliw, swoją bazę ma tu Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Na obszarze zlokalizowana są 4 elektrownie wiatrowe, w zachodniej części obszaru, na terenie firmy DREWBET – 2 turbiny o wysokości maksymalnej 140 m i łącznej mocy do 3000 kW wraz z infrastrukturą techniczną oraz we wschodniej części obszaru 2 turbiny o wysokości maksymalnej 100 m i łącznej mocy do 1000 kW wraz z infrastrukturą techniczną.

W tej części obszaru znajduje się też Zakład Przeladunku i Dystrybucji Gazu płynnego LPG zaliczany do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu struktura funkcjonalno-przestrzenna nie powinna ulec większym zmianom, dla południowej części obszaru obowiązuje plan miejscowy, pozostałe tereny mogą być zainwestowane w oparciu o decyzje administracyjne, część obszaru pozostanie w użytkowaniu rolniczym.

2. Prawne formy ochrony przyrody

Obszar opracowania położony jest poza granicami obszarów chronionych.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmiany w tym zakresie, tj. utworzenia obszaru czy wyznaczenia obiektu objętego prawną formą ochrony przyrody.

3. Warunki klimatyczne

Klimat gminy Kłobuck, podobnie jak całej Polski, jest przejściowy, kontynentalno-morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. W skali kraju według W. Okołowicza i D. Martyn (1979) gmina Kłobuck wchodzi w skład regionu klimatycznego małopolskiego. Natomiast według A. Wosia (1999) gmina położona jest na pograniczu regionów: Środkowopolskiego i Zachodniomałopolskiego. Według rejonizacji rolniczo - klimatycznej Gumińskiego zmodyfikowanej przez J. Kondrackiego gmina Kłobuck położona jest w regionie częstochowsko - kieleckim. Natomiast według innego podziału przedstawionego przez W. Wiszniewskiego i W. Chełmińskiego gmina Kłobuck znajduje się w rejonie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Niezależnie od podziałów rejon gminy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, słabym wpływem wyżyn oraz wzniesień na kształtowanie pogody, przeciętnymi w skali kraju amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, przeciętnie długą zimą z licznymi dniami z pogodą przymrozkową bardzo chłodną oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Kłobuck będą dane charakteryzujące klimatyczny region środkowopolski oraz zachodniomałopolski (w zależności od dostępnych danych). Według pomiarów średnia temperatura roczna z wielolecia 1951–1980 wynosi około 7,0°C; stycznia (-3,8°C), a lipca 17,3°C. W skali roku średnia liczba dni przymrozkowych, to jest takich, w których temperatura powietrza może wynieść 0°C wynosi 86, dni mroźnych z ujemną temperaturą powietrza w ciągu całej doby jest 45, zaś dni ciepłych z temperaturą minimalną powyżej 0 C jest 233. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 20–21°C.

Suma rocznego opadu wynosi 600–650 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad – kwiecień) około 200–250 mm. Opady półrocza ciepłego (maj – październik) osiągają około 400 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 60–70 dni. Jej grubość waha się w przedziale 10–20 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz.

Najczęściej wiatr wieje z sektorów: północnego, zachodniego i południowego. Wiatr z tych sektorów stanowi około 80% częstości wiatru. Jego średnia prędkość oscyluje w granicach 3,0 m/s. Średnia roczna liczba dni w okresie 1951–1985 (T. Niedźwiedź, J. Paszyński, D. Czekerda, 1994) z wiatrem bardzo silnym (prędkość

powyżej 15 m/s wynosi 3, z wiatrem silnym (prędkość od 10 do 15 m/s) wynosi około 20, zaś średnia roczna częstość występowania ciszy i słabego wiatru (prędkość poniżej 2 m/s) wynosi około 60% dni w roku.

Warunki klimatyczne panujące na terenie gminy są bardzo korzystne, sprzyjają rozwojowi rolnictwa oraz pozwalają na osiągnięcie wysokiego komfortu osiedlania.

Ze względu na zagospodarowanie i pokrycie terenu na obszarze planu możemy wyróżnić następujące typy topoklimatów:

- Topoklimat terenów rolniczych – obejmuje tereny rolne, gdzie występują niewielkie wahania temperatury w obrębie całego obszaru. Obserwuje się zjawisko dobowych zmian temperatury o zauważalnej amplitudzie. Parowanie obniża wilgotność względną powietrza. Są to obszary otwarte, dobrze przewietrzane.
- Topoklimat terenów zabudowanych – obejmuje obszary zurbanizowane które charakteryzują się występowaniem wysokich amplitud temperatur, ograniczeniami w występowaniu mgły, zmniejszoną prędkością wiatru, przez co również zwiększony jest poziom zanieczyszczenia powietrza (wynikły z procesów spalania i transportu).

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmiany warunków klimatycznych.

4. Szata roślinna

Według geobotanicznego podziału Polski (W. Szafer, B. Pawłowski, 1959) gmina Kłobuck należy do: Państwo: Holarktyka, Obszar: Euro-Syberyjski, Prowincja: Niżowo-Wyżynna Środkowoeuropejska, Dział: Bałtycki, Poddział: Pas Wyżyn Środkowych, Kraina: Wyżyna Krakowsko-Wieluńska.

Szata roślinna rejonu Kłobucka wykazuje silną synantropizację z dominacją zbiorowisk nieleśnych, związanych z gruntami ornymi i łąkami. Dominujące na terenie gminy zbiorowiska segetalne nie przedstawiają większej wartości. Natomiast zbiorowiska seminaturalne i antropogeniczne łąk kośnych charakterystyczne dla użytków zielonych, nie zajmują poza dolinami cieków wodnych większych powierzchni. Wśród zbiorowisk nieleśnych na terenie gminy Kłobuck wyróżnia się występowanie łąk trzęślicowych.

Wśród najciekawszych zbiorowisk wymienia się łąki trzęślicowe, stanowiące półnaturalne bogate florystycznie zbiorowiska jednokośnych i nienawożonych łąk na zmeliorowanych, żyznych siedliska zawierających węglan wapnia. Występują nielicznie w gminie, m.in. w obrębie sołectwa Białej Górnej. W obrębie gminy zauważa się zanikanie niniejszych zbiorowisk roślinnych, w wyniku zaniechania upraw i ich zarastanie trzciną, pojawianie się rozległych trzcinowisk, co ma miejsce m.in. w obrębie doliny Białej Okszy w Łobodnie. Wzdłuż rzek na tarasach zalewowych występują łąki wielokośne, które podlegają koszeniu 2-3 krotnie w ciągu roku. Zbiorowiska te są uboższe od wymienionych powyżej łąk trzęślicowych.

Zbiorowiska torfowisk przejściowych i wysokich w granicach gminy pojawiają się w formie bardzo zubożonej najczęściej jako zbiorowiska okrajkowe. Najcenniejsze zbiorowiska torfowisk zostały objęte ochroną w postaci obszaru Natura 2000 PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki oraz użytku ekologicznego Czarne Bagno.

W granicach gminy na słonecznych i suchych stokach wzgórzach wapiennych, spotyka się stanowiska muraw kserotermicznych. Są to ciepłolubne i bogate florystycznie, półnaturalne zbiorowiska trawiaste z licznym udziałem bylin dwuliściennych. Zbiorowiska te zanikają w wyniku porzucenia dawnego sposobu użytkowania – wypasu, oraz w wyniku zalesiania lub zabudowy. Najcenniejsze zbiorowiska proponuje się do objęcia ochroną, wraz z odsłonięciem geologicznym, w postaci stanowiska dokumentacyjnego „Góra Kamyk”.

W obrębie terenów produkcji rolnej do najcenniejszych elementów przyrodniczych zaliczyć należy zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, a także układy zieleni przydrożnej i obudowy biologicznej cieków. Pełnią one istotne funkcje ekologiczne, krajobrazowe i ochronne.

Ekosystemy łąkowe wraz z ekosystemami leśnymi i zadrzewionymi tworzą mozaikę o dużym znaczeniu biocenotycznym – środowiskowym, stanowiąc element urozmaicający krajobraz gminy.

Na terenie miasta oraz w otwartym krajobrazie występuje również zieleń urządzona, pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo – estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływającą na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Na obszarze planu dominują zespoły roślinności terenów rolnych, łąkowych oraz roślinność segetalna i ruderalna związana z zabudową.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu obecne użytkowanie terenu najprawdopodobniej niewiele się zmieni, a tym samym nie zmieni się oddziaływanie na florę i faunę.

5. Świat zwierzęcy

Obszar gminy Kłobuck charakteryzuje się silnym przekształceniem ekosystemów i w związku z tym wysokie walory faunistyczne zostały zachowane fragmentarycznie. Skład fauny dostosowany jest do aktualnej struktury siedliskowej. Małe zróżnicowanie siedlisk oraz istniejąca zabudowa powoduje, że na obszarze gminy dominują gatunki pospolite związane z siedliskami ludzkimi oraz towarzyszące ekosystemom rolniczym. Charakteryzują się one umiejętnością dostosowania do silnie przekształconych ekosystemów i często szeroką tolerancją ekologiczną na różne czynniki środowiskowe.

Fauna omawianego obszaru jest typowa dla regionów rolniczych środkowej Polski z pewnymi wpływami gatunków charakterystycznych dla wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Różnorodność gatunkowa zwierząt nie jest tu zbyt duża. Faunę reprezentują zarówno gatunki bezkręgowce, głównie owady, a także kręgowce, przede wszystkim gryznie. Dominują charakterystyczne dla obszarów pól i łąk drobne ssaki, takie jak: ryjówki, myszy polne, chomiki, jeże europejskie, zające, a rzadziej kuny domowe, łasice czy popielice.

Można tu również spotkać około 30 gatunków ptaków. W skład tej awifauny wchodzi: myszołów, jastrząb gołębiarz, krogulec, pustułka, gołąb siniak i grzywacz, kukułka, puszczyk, dudek, dzięcioł duży i średni, skowronek polny i borowy, świergotek drzewny, wilga szpak, sojka, pokląskwa, kos, drozd śpiewak, kwiczoł, sikora modra i bogatka, kowalik, pelzacz leśny, zięba, dzwonec, potrzuszcz, ortolan i trznadel. Wymienione gatunki ptaków spotyka się głównie na terenie rezerwatu „Dębowa Góra” i w jego sąsiedztwie. Na pozostały teren

gminy zlatują typowe dla krajobrazu rolniczego ptaki takie jak wróblowate, krukowate, drozdy, przepiórki, kuropatwy czy myszołowy.

Spośród płazów występują tu (zwłaszcza na terenie rezerwatu) dość licznie i pospolicie: traszka zwyczajna, ropucha szara i żaba trawna, rzadziej: traszka grzebieniasta i rzekotka drzewna, zaś na skraju lasu – ropucha zielona, grzebiuszka ziemna i żaba moczarowa. Natomiast gady reprezentowane są przez 5 gatunków: jaszczurkę zwinę i żyworodną, padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego i żmię zygzakowatą. Występują również chrząszcze drapieżne, znajdujące się pod ochroną oraz chrząszcze żerujące na dębach np. kozioróg dębosz, a także co najmniej 7 gatunków ślimaków (Hereźniak, 2002).

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się negatywnego wpływu na świat zwierzęcy.

6. Gleby

Na obszarze gminy Kłobuck występują typy gleb: gleby bielcowe, gleby rdzawe, gleby płowe, gleby brunatne, czarne ziemie, gleby bagienne (organiczne), mady, gleby glejowe i pseudoglejowe oraz rędziny (Geobios, 2006).

Na obszarze gminy Kłobuck gleby o najwyższych właściwościach dla rolnictwa wytworzyły się głównie na rędzinach brunatnych, glebach brunatnych oraz fragmentarycznie na bielicach wytworzonych na piaskach gliniastych. Gleby te znajdują się najczęściej na stokach w części przywierzchołkowej płaskich wzgórz wapiennych, gdzie duża zawartość węgla wapnia umożliwiła wytworzenie się znacznej warstwy próchnicy. Zdecydowanie więcej jest gleb wytworzonych z utworów organicznych. Są to gleby zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzek (na terenach zalewowych) i wytworzone są jako łąki. Obecnie część z tych gleb ze względu na trudności w ich uprawie (tereny podmokłe) pozostaje w formie ugoru (Geobios, 2006).

Na kształtowanie się rolniczej przydatności gleb poza rzeźbą terenu i klimatu mają również duży wpływ czynniki glebowe takie jak: skład mechaniczny, miąższość poziomu próchnicznego oraz głębokość występowania szkieletu. Na obszarze gminy Kłobuck przydatność rolnicza 51% gleb klasyfikuje je w kompleksie żytnim: dobrym i słabym.

Na obszarze gminy nie występują grunty orne i użytki zielone najlepszych klas bonitacyjnych (I i II). Udział gleb dobrych gruntów ornich, będących w III klasie bonitacyjnej wynosi zaledwie 3,5%. Gleby średnie IV klasy bonitacyjnej to 54,4% ogółu, zaś gleby słabe i bardzo słabe V i VI klasy bonitacyjnej stanowią aż 42,1%. Natomiast udział użytków zielonych, będących w III klasie bonitacyjnej wynosi 2%, w IV klasie – 52% zaś najslabsze V i VI klasy to łącznie 46%. Gleby o najwyższym wskaźniku bonitacji (III – IVa) położone są przede wszystkim wokół miasta Kłobuck, a ponadto w północnej (wieś Łobodno) i południowo-wschodniej (wsie: Kamyk i Biała) części gminy.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie nastąpi zmiana w tym zakresie.

7. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Gmina Kłobuck położona jest na wysokości od 213 do 284 m n.p.m. Najwyżej położonym punktem w gminie jest zlokalizowane w jego południowo – zachodniej części wzniesienie „Dębowa Góra” o wysokości 284,6 m n.p.m., zaś najniżej usytuowany jest obszar położony w północno – wschodniej części gminy wzdłuż koryta rzeki Białej Okszy – 213,1 m n.p.m. Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego gmina Kłobuck umiejscowiona jest w mezoregionach: Wyżyna Wieluńska (341.21) i Obniżenie Krzepickie (341.26) oraz północny fragment w granicach Niecki Włoszczowskiej (341.14). Granica pomiędzy dwoma mezoregionami przebiega na osi NW – SE i biegnie mniej więcej wzdłuż drogi krajowej nr 43.

Wyżyna Wieluńska rozciąga się pomiędzy Wieluniem a Częstochową i stanowi część płyty górnourajskiej, dochodzącej do okolic Krakowa, ale jest pozbawiona tych cech krajobrazowych, które są typowe dla części położonej na południowy – wschód od Częstochowy. Stopień denudacyjny (kuesta) jest tutaj częściowo zatarty, wysokości nad poziomem morza są znacznie mniejsze (od 220 do 280 m n.p.m.), skały podłoża odsłaniają się spod zasypiania czwartorzędowego tylko miejscami, przy czym niektóre wzniesienia są pochodzenia akumulacyjnego, inne zaś tektonicznego i są zbudowane nie z wapieni górnourajskich lecz z mniej odpornych skał jury środkowej, a nawet górnego triasu (Tomalkiewicz, 1975). Z. Czeppe podzielił Wyżynę Wieluńską na trzy mikroregiony: Wysoczyznę Wieluńską, Wysoczyznę Działoszyńsko-Lindowską i Równinę Kłobucką, którą K. Klimek (1966) nazwał Pagórami Kłobuckimi. Pagóry Kłobuckie są pojedynczymi wzniesieniami wapiennymi, między którymi występują zasypane piaskami obniżenia. Wysoczyznę Wieluńską kilkakrotnie rozcinają doliny rzeczne. Na terenie gminy Kłobuck są to rzeki: Biała Oksza i Czarna Oksza (dopływ Liswarty), które biorą swój początek w subsekwentnym Obniżeniu Krzepickim. W wapiennym podłożu wyżyny występują leje i szczeliny pochodzenia krasowego (Kondracki, 1998).

Obniżenie Krzepickie to nowo wprowadzona jednostka mezoregionalna stanowiąca przedłużenie Obniżenia Górnowiąrciańskiego i traktowana poprzednio jako jego część, ma jednak odmienne cechy. Dno Obniżenia Krzepickiego wypełniają piaski i gliny czwartorzędowe znacznej miąższości, tworząc osobliwe stoliwa, wały i pagórki kemowe: np.: stoliwo w Truskolasach (na południe od Kłobucka) o powierzchni 12 km² i wysokości 290–300 m n.p.m. Granica pomiędzy Obniżeniem Krzepickim a Wyżyną Wieluńską (Pagorami Kłobuckimi) jest niezbyt wyraźna (Kondracki, 1998).

Generalnie rejon gminy Kłobuck jest obszarem zróżnicowanym morfologicznie. W południowo-wschodniej części gmina charakteryzuje się występowaniem bardzo urozmaiconej rzeźby polodowcowej. Tworzy ją szereg morenowych pagórów wznoszących się na wysokość 240–260 m n.p.m., rozciętych licznymi obniżeniami. Towarzyszą im liczne wyniesienia zbudowane z wapieni górnourajskich, miejscami o charakterze ostańców jak np. w rejonie Białej. Północną część gminy stanowi płaska, wyrównana powierzchnia, położona na wysokości 215–220 m n.p.m. pocięta wąskimi dolinami rzek: Białej Okszy i Czarnej Okszy.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian rzeźby terenu.

8. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Kłobuck należy do zlewni rzeki Liswarty – lewobrzeżnego dopływu Warty. Powierzchniowa sieć hydrograficzna stanowi systemy rzeczne górnych odcinków prawobrzeżnych dopływów Liswarty. W układzie sieci rzecznej rejonu Kłobucka charakterystyczny jest łamany kształt cieków. Sieć hydrograficzna składa się z odcinków południkowych i poprzecznych do nich odcinków równoleżnikowych. Taki układ sieci rzecznej jest pozostałością po epoce lodowcowej. Podczas zlodowaceń powstawały odcinki równoleżnikowe, a podczas interglacjałów rzeki tworzyły odcinki południkowe.

Hydrograficzną oś obszaru stanowi rzeka Biała Oksza, będąca prawobrzeżnym dopływem Liswarty. Jej źródła znajdują się poza zachodnią granicą gminy, koło wsi Hutka. Rzeka płynie w kierunku północno - wschodnim przez Rybno, Kłobuck, Łobodno, Ostrowy, a następnie skręca na północ i uchodzi do Liswarty poniżej Władysławowa w gminie Miedźno. Rzeka ta zbiera wody z obszaru ok. 159,6 km². Z obu stron zasilana jest przez niewielkie cieki. Największym z nich jest Brod o długości około 8 km, uchodzący do Białej Okszy poniżej Kłobucka. W jego podmokłej dolinie znajduje się staw i kilka sadzawek. Pozostałe dopływy Białej Okszy to bezimienne cieki o długości od 2 do 5 km. Niektóre z nich to dziś rowy melioracyjne czy też cieki prowadzące wodę jedynie okresowo.

Druga pod względem wielkości rzeka w gminie to Czarna Oksza (Kocinka). Wypływa ona między Truskolasami a Golcami, płynie równoleżnikowo na wschód przez tereny leśne do Grodziska, a następnie skręca na północny - wschód. Pomiędzy miejscowościami: Libidzą i Kamykiem płynie w wąskiej dolinie, o stromych, wysokich około 20–30 m zboczach. Dno doliny jest płaskie, podmokłe, o szerokości około 500 m. Rzeka jest uregulowana o wyprostowanym miejscu biegu. Jej zlewnia zajmuje powierzchnię 257,8 km² i obejmuje południowo-wschodnią część gminy. Największym jej dopływem jest rzeka Biała, której przy ujściu towarzyszą stawy rybne koło wsi Kopiec, a drugim pod względem wielkości rzeka Gruszewnia. Pozostałe dopływy to krótkie cieki prowadzące niewielkie ilości wody.

Wody stojące na terenie gminy Kłobuck reprezentuje stały zbiornik wodny (zalew) na rzece Biała Oksza w Kłobucku-Zakrzewie oraz zbiornik Borówka na rzece Czarna Oksza (Kocinka) w Kamyku. Obydwa zbiorniki spełniają istotną funkcję rekreacyjną. Poza tym w miejscowościach Kopiec oraz Libidza zlokalizowane są zespoły stawów rybnych.

Rzeki płynące przez rejon Kłobucka charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Roczne wahania wodostanów Białej Okszy i Czarnej Okszy wskazują na wezbrania wiosenne i letnie. Wyżówki wiosenne związane są z odprowadzaniem wód roztopowych. Najczęściej przypadają na marzec, jednakże przy krótkiej zimie wystąpienie wezbrań może nastąpić już w styczniu, zaś przy długotrwałej zimie kończy się dopiero na przełomie marca i kwietnia. Wezbrania letnie związane są z gwałtownymi i ciągłymi opadami atmosferycznymi występującymi najczęściej w lipcu. Wyżówka letnia trwa krócej i jest bardziej regularna. Niskie stany wód obserwowane są najczęściej od połowy lipca i trwają przez cały sierpień. Determinują je głównie długotrwałe

susze, spowodowane stabilną, suchą i upalną pogodą. Niżówka zimowa pojawia się głównie wraz z okresem suchej oraz mroźnej pogody.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obejmujące swym zasięgiem gminę Kłobuck, a więc JWCP Biała Oksza - dominująca część gminy, JCWP Górnianka, JCWP Kocinka, oznaczono jako naturalne, o stanie umiarkowanym lub dobrym.

Tabela 1. Charakterystyka jcwp na obszarze gminy (na podst. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>)

JCWP	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu wód JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Biała Oksza	Umiarkowany Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	PSD	Zły	zagrożona Termin osiągnięcia celów środowiskowych – 2027 r.
Górnianka	Co najmniej dobry	PSD	Zły	niezagrożona
Kocinka	Dobry	PSD Rtęć i jej związki (max), Benzo(g,h,i)perylene, Indeno(1,2,3-cd)piren	Zły	zagrożona Termin osiągnięcia celów środowiskowych – 2021 r.

PSD – poniżej stanu dobrego

Obszar planu znajduje się w granicach JCWP Biała Oksza. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” (Dz. U z 2016 r., poz. 1967). Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są narzędziem polityki wodnej w Polsce, a ich opracowanie wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stanowią podstawę podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego

potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Wody podziemne

Na obszarze gminy Kłobuck występują trzy poziomy wodonośne: środkowo jurajski, górnio jurajski i czwartorzędowy.

Środkowojurajski poziom wodonośny stwierdza się w kilku warstwach wodonośnych, lecz charakter stałego poziomu użytkowego mają wyłącznie warstwy kościeliskie, zbudowane z różnoziarnistych piasków i piaskowców. Występuje on na głębokości kilkunastu metrów w strefie wychodni (poza terenem gminy) do ponad 200 m wzdłuż granicy występowania jury górnej. Miąższość warstwy wodonośnej wzrasta w kierunku północno – wschodnim i osiąga wartość ponad 60 m w okolicy Kłobucka. Wydajności studni kształtują się w granicach od kilku m³/h w rejonie wychodni do ponad 125 m³/h w rejonie Kłobucka. Na pozostałym obszarze zalegają one pod kilkuset metrową pokrywą utworów złożonych z młodszych ogniw jury środkowej, wapieni jury górnej i czwartorzędu. Są to wody typu porowego, posiadające często ponadnormatywną zawartość związków żelaza. Funkcjonujące w tej warstwie studnie mają wydajność rzędu 30–70 m³/h. Warstwy wodonośne występują w młodszych ogniwach jury środkowej. Ze względu na niekorzystne wykształcenie utworów, w których występują i małą ich miąższość posiadają niewielką zasobność. Są eksploatowane tylko lokalnie, a uzyskiwane wydajności nie przekraczają 5–6 m³/h (Zembał i inni, 2000). Poziom środkowojurajski był do niedawna bardzo silnie odwadniany przez kopalnie rud żelaza. Po zaniechaniu eksploatacji kopalniany lej depresyjny wypełnia się. W obrębie tego leja występują anomalie składu chemicznego wód związane z procesem ługowania związków siarczkowych (Razowska, 1998).

Górniojurajski poziom wodonośny tworzą szczelinowate, skrasowiałe wapienie. Miąższość tych utworów wodonośnych wzrasta od kilku do ponad 130 m w kierunku północno - wschodnim. Przepuszczalność i wodonośność utworów są uzależnione od stopnia szczelinowatości i skawernowania górotworu. Wydajność tego poziomu zmienia się i wynosi od kilku do ponad 120 m³/h. Zasilanie poziomu górniojurajskiego odbywa się drogą infiltracji wód atmosferycznych poprzez warstwy czwartorzędowe, zwykle o ograniczonej miąższości lub bezpośrednio w strefach występowania wapieni na powierzchni terenu. Zwierciadło wody posiada charakter swobodny lokalnie lekko napięty. Obszar występowania poziomu górniojurajskiego na terenie gminy, stanowi południowo – zachodnią część udokumentowanych zasobów wód podziemnych północnego rejonu Częstochowy o zasobach w kategorii B w ilości 8 900 m³/h przy depresji 1–15 m (Dziuk, 1988).

Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje tylko lokalnie, głównie w dolinach rzecznych, a jego wartość użytkowa jest bardzo mała. Piętro wodonośne czwartorzędu związane jest z występowaniem piaszczysto-żwirowych osadów czwartorzędu. Jego miąższość zależna jest od miąższości tych utworów. Często tworzy on kilka lokalnych poziomów zawieszonych na glinach zwałowych lub mułkach zastoiskowych. Nie jest to poziom zasobny w wody. Sumaryczne miąższości utworów wodonośnych wahają się od 2 do kilkunastu metrów. Studnie ujmujące ten poziom posiadają wydajność od 2 do 5 m³/h, sporadycznie do 30 m³/h. Poziom ten ujmują głównie indywidualne studnie kopane. Jakość wód jest w nim różna. Często są to wody silnie zażelazone lub zaazotowane. Na niską ich jakość wpływa głównie chemizacja rolnictwa oraz skażenie środowiska naturalnego

w postaci wielu „dzikich” składowisk odpadów gromadzonych w licznych piaskowniach, żwirowniach, łomach wapiennych, a nawet przydrożnych rowach.

Według Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) (Kleczkowski, 1990) na obszarze gminy znajdują się dwa główne zbiorniki wód podziemnych:

- GZWP nr 325 „Częstochowa W”: Jest to zbiornik wód środkowojurajskich. Na terenie gminy Kłobuck jego zasięg obejmuje jedynie południowo-zachodnie krańce gminy (obszar planu znajduje się w granicach zbiornika 325).
- GZWP nr 326 „Częstochowa E”: Wody poziomu górnojurajskiego charakteryzują się bardzo dobrą jakością i należą najczęściej do I klasy jakości. Dla poziomu tego wydzielony został GZWP nr 326 „Częstochowa E” (obecnie dokumentowany), który reprezentuje typ zbiornika szczelinowo-krasowego z wodami czystymi i bardzo czystymi, nadającymi się do użytku bez uzdatniania. GZWP 326 w skali kraju jest czwartym pod względem zasobów wodnych rezerwuarem wód podziemnych, o całkowitej powierzchni 3 257 km² i zasobach dyspozycyjnych szacowanych na 1 020 000 m³/dobę. Jest to jednak zbiornik otwarty zasilany w znacznej mierze bezpośrednio poprzez wychodne utworów jury górnej, o niskim stopniu izolacji warstwy wodonośnej w postaci pokrywy skał słaboprzepuszczalnych. Stąd istnieje potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia jego wód skażonymi wodami infiltrującymi z powierzchni. Czynnikiem, które mają wpływ na pogorszenie się jakości wód zbiornika „Częstochowa E” jest czystość wód w rzekach oraz chemizacja rolnictwa. Przy niewielkich nawet punktowych ogniskach zanieczyszczeń najmniejsze skażenie może być przyczyną wysokiej i długotrwałej degradacji wód podziemnych.

Na terenie gminy Kłobuck występują dwa podstawowe ujęcia wód – Łobodno i Wierzchowisko, oraz jedno pomocnicze – Kłobuck. Wszystkie ujęcia pobierają wodę z poziomu wodonośnego jury górnej, ze zbiornika o charakterze szczelinowo-krasowym (GZWP 326). Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, stanowiących zagrożenie dla obydwu ujęć wody wymienia się:

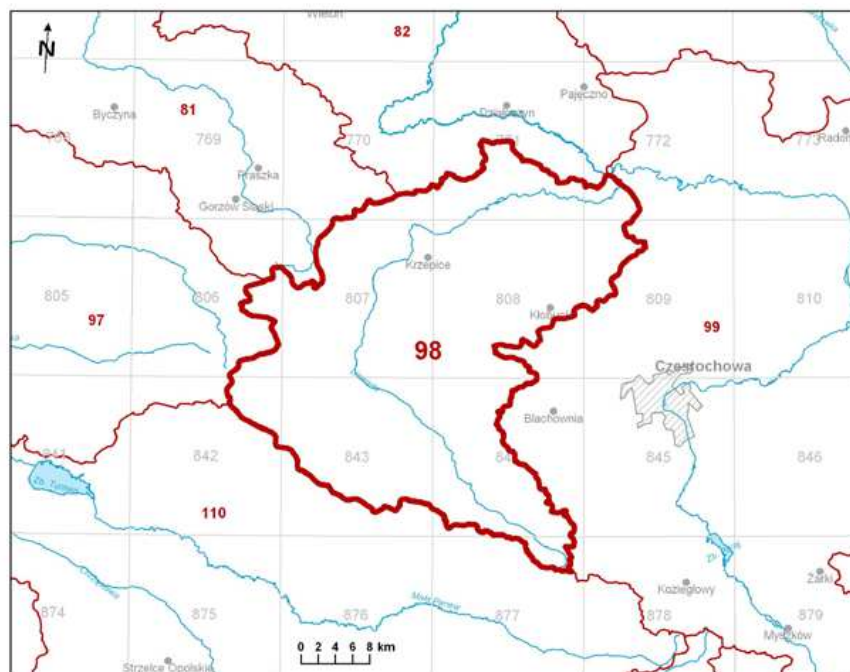
- wprowadzane bezpośrednio do ziemi ścieków komunalnych, nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne, co jest konsekwencją znacznego opóźnienia stopnia procesu kanalizacji w stosunku do stopnia zwodociągowania, w obszarze spływu wód podziemnych do ujęcia wód;
- niekontrolowane wysypiska odpadów komunalnych;
- rolnictwo (gnojowica, nawozy).

Celem zminimalizowania zagrożeń dla ww. ujęć wyznaczone zostały strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Zgodnie z aktualnym podziałem JCWPd analizowany obszar zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 98 i 99. Poniżej zaprezentowano parametry hydrogeologiczne JCWPd (na podstawie „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd”, PSH, 2015). Obszar planu znajduje się w granicach JCWPd 98.

Nr JCWPd: 98 - Powierzchnia: 1297,4 km², Region: Odry, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: XII – śląsko – krakowski, XV - wrocławski.

Rycina. 1. Zasięg JCWPd 98.

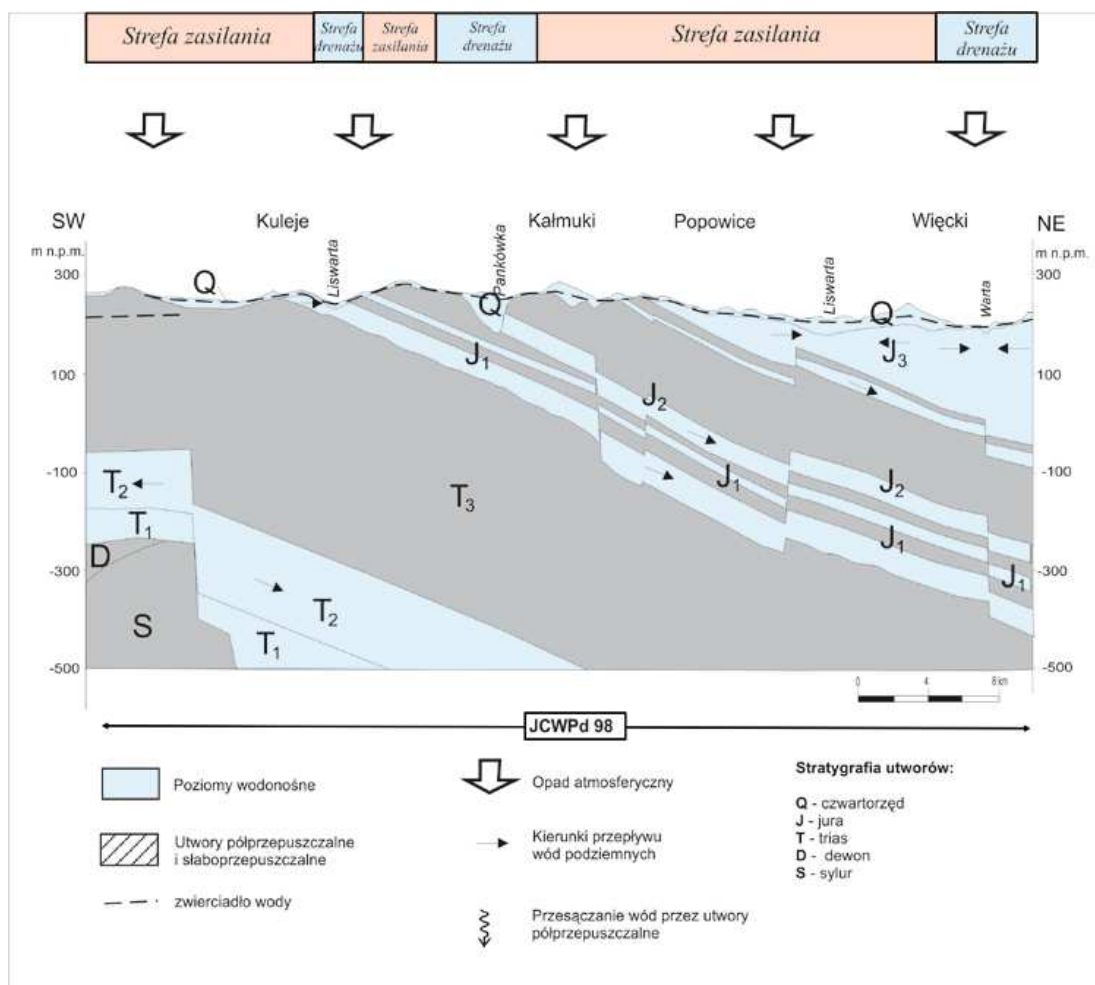

Monoklinalny układ warstw przepuszczalnych, słabo przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych, tworzy skomplikowany, wielowarstwowy system wodonośny wód podziemnych, dodatkowo powiązany układem krążenia z wodami powierzchniowymi. Abstrahując od głęboko położonego i odizolowanego utworami nieprzepuszczalnymi poziomu wodonośnego serii węglanowej triasu, najbardziej niezależny od wód powierzchniowych system krążenia wód podziemnych posiada poziom środkowojurajski, który tworzy oddzielny układ krążenia wód podziemnych. Zasilanie wód podziemnych poziomu czwartorzędowego odbywa się wskutek infiltracji opadów atmosferycznych i możliwe jest niemal na całym obszarze jego występowania. Jedynie lokalnie, gdzie występuje nieco większej miąższości (>15 m) warstwa glin zwałowych zasilanie jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. Układ hydroizohips poziomu czwartorzędowego wskazuje, że zwierciadło wód podziemnych (wzgl. powierzchnia piezometryczna) wyraźnie nawiązuje do morfologii terenu. Kierunki przepływu wód podziemnych są zróżnicowane i zależą od położenia odwadnianego obszaru w stosunku do cieków. Generalnie odpływ wód odbywa się w kierunku Liswarty. Dopływy Liswarty stanowią systemy drenażu o charakterze lokalnym, natomiast Liswarta jest podstawą drenażu dla poziomu czwartorzędowego o charakterze regionalnym.

Zasilanie poziomu górnojurajskiego odbywa się na całym obszarze jego występowania poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych w obrębie wschodniej części wapieni górnojurajskich, infiltrację pośrednią poprzez nadległe warstwy czwartorzędowe, a także kontakty boczne pomiędzy poziomami wodonośnymi. Możliwe jest również lokalne zasilanie z wód powierzchniowych. Znaczący wpływ na zasilanie poziomu wodonośnego mają również strefy tektoniczne. Miąższość strefy aktywnej wymiany wód wynosi od 80 do 160 m, średnio 140 m.

W zależności od lokalnej sytuacji geologicznej oraz wzajemnego położenia zwierciadła wód, możliwa jest wymiana wód pomiędzy poziomami górnourajskim i czwartorzędowym. Dla wodonośnego układu hydrogeologicznego jury górnej i czwartorzędu podstawę drenażu regionalnego stanowi rzeka Warta. Zasilanie poziomu środkowourajskiego odbywa się w strefie wychodni: bezpośrednio lub pośrednio przez utwory czwartorzędowe. Przepływ wód podziemnych następuje zgodnie z upadem warstw, przy czym sytuację hydrogeologiczną komplikuje gęsta sieć uskoków o zrzutach od kilku do kilkudziesięciu metrów, która powoduje, że często pomiędzy uskokami poszczególne bloki są od siebie izolowane. Zwierciadło piezometryczne poziomu środkowourajskiego ma charakter subartezyjski i stabilizuje nawet 250 m powyżej spągu warstwy napinającej. Drenaż poziomu środkowourajskiego odbywa się poza granicami opisywanej jednostki – w dolinach Warty i Proсны. W analogiczny sposób jak poziomu środkowourajskiego, odbywa się zasilanie poziomu dolnourajskiego, przy czym drenaż tego poziomu odbywa się również przez cieki powierzchniowe, częściowo położone poza obszarem JCWPd 98. Generalnie system krążenia wód poziomu dolnourajskiego jest dość mocno powiązany z systemem krążenia poziomu czwartorzędowego. Zasilanie poziomu serii węglanowej triasu odbywa się całkowicie poza granicami JCWPd 98 (na południe i południowy-zachód). Przepływ wód podziemnych następuje w kierunku zachodnim, w stronę doliny Odry, która stanowi regionalną strefę drenażu. Poziom ten na obszarze opisywanej jednostki eksploatuje tylko jedna studnia wiercona.

Rycina. 2. Schemat przepływu wód podziemnych w granicach JCWPd 98.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967). Dla wód podziemnych ustalono następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia stanu czystości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

9. Powietrze

Czystość powietrza atmosferycznego w gminie Kłobuck zależy od dwóch rodzajów emisji:

- emisji wysokiej – zakłady przemysłowe i energetyczne z wysokimi punktami emisji (kominy) zlokalizowane głównie poza terenem gminy;
- emisji niskiej (emisji lokalnej) z palenisk domowych, małych kotłowni, transportu samochodowego.

Zanieczyszczenia z emisji wysokiej dotyczą: Częstochowy, Bełchatowa, Cementowni Działoszyn, jak również takich odległych obszarów jak: Górnośląski Okręg Przemysłowy (GOP), Legnicko – Głogowski Okręg Miedziowy (LGOM). Istotne znaczenie mają tu południowo – zachodnie wiatry przy suchej pogodzie, przenoszące zanieczyszczenia na duże odległości. W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił natomiast znaczny spadek emisji przemysłowych i energetycznych. Zlokalizowane na terenie gminy Kłobuck nieliczne zakłady przemysłowe nie stanowią znaczącego zagrożenia w zakresie zanieczyszczenia powietrza.

Obecnie głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest niska emisja. Jest ona różna w poszczególnych porach roku – w zimie jest wyższa, o czym decyduje materiał używany w kotłowniach do ogrzewania mieszkań. Poprawa stanu czystości powietrza może zatem nastąpić pod warunkiem zmiany tradycyjnych węglowych instalacji grzewczych na bardziej przyjazne środowisku. Jakość powietrza w gminie Kłobuck była monitorowana ambulansem w ramach monitoringu regionalnego prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w 1999 i 2002 w Kłobucku przy ul. Długosza oraz w Białej Dolnej przy ul. Jasnogórskiej.

Tabela 2. Wartości zanieczyszczeń wyznaczone na podstawie pomiarów z ambulansu imisyjnego w latach 1999 – 2001.

Punkt	SO ₂	Pył	NO ₂	Ozon	CO	
	[µg/m ³]					
Biała Dolna	43	33	21	b. d.	409	
Ul. Jasnogórska	39	31	14	b. d.	613	
Kłobuck	38	57	24	72	659	
	44	39	23	46	719	
	Ul. Długosza	26	48	9	79	720
	25	36	-	66	660	

Na podstawie tych danych można uznać, że jakość powietrza w gminie Kłobuck jest zadawalająca. Przekroczenia mogą pojawiać się lokalnie w sezonie grzewczym i dotyczą takich wskaźników jak: pył zawieszony i dwutlenek siarki.

Piętnasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim obejmująca 2016 r. lokalizuje gminę Kłobuck w strefie śląskiej.

Tabela 3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia według jednolitych kryteriów w skali kraju, zgodnych z kryteriami UE (*WIOŚ, Piętnasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2016 r., 2017 r.*)

Strefa śląska												
Zanieczyszczenia	NO ₂	SO ₂	PM10	PM2,5	O ₃	CO	C ₆ H ₆	As	B(α)P	Cd	Ni	Pb
Klasa strefy	A	A	C	C, C1	C, D2	A	A	A	C	A	A	A

Główną przyczyną przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, i PM2,5 i benzo(a)piranu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w lecie bliskość drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (np. dróg) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń.

Przyczyną przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka.

Aktualnie scentralizowany system ciepłowniczy obejmuje obszar miasta Kłobuck i zaopatruje w ciepło 86 obiektów (budynki spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych, administracji budynków komunalnych oraz budynki użyteczności publicznej – głównie szkoły i przedszkola). Źródłem ciepła jest kotłownia miejska zlokalizowana w Kłobucku, gdzie zlokalizowanych jest siedem kotłów wodnych opalanych miałem węglowym.

W obszarach wiejskich ogrzewanie budynków następuje z wykorzystaniem indywidualnych rozwiązań ciepłowniczych. Ciepło wytwarzane jest w przydomowych kotłowniach, opalanych przede wszystkim przez paliwa stałe: węgiel, koks i drewno.

Z uwagi na brak gazu sieciowego na przeważającym obszarze gminy, liczba gospodarstw zużywających gaz na potrzeby ogrzewania jest znikoma. Gaz sieciowy doprowadzony jest wyłącznie do leżących na południowym-wschodzie gminy wsi Kopiec, Biała Górna i Biała Dolna.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia stanu czystości powietrza atmosferycznego.

10. Hałas

Do najbardziej istotnych źródeł hałasu występujących w gminie Kłobuck zalicza się:

- drogę krajową nr 43 Wieluń – Rudniki – Krzepice – Kłobuck – Częstochowa (14,075 km), przebiegająca przez miejscowości: Kłobuck, Libidza, Gruszewnia i Lgota - średni przejazd 2 Wytyczne – 11 500 pojazdów na dobę,
- drogę wojewódzką: nr 492 Blachownia – Wręczyca Wielka – Kłobuck – Ostrowy – Gojść – jedna z ważniejszych tras regionalnych w powiecie kłobuckim. Przechodzi przez miejscowości Kłobuck i Łobodno,
- drogi powiatowe – całkowita długość wynosi 38,6 km, w tym 15,6 km na terenie miasta Kłobuck,
- drogi gminne – całkowita łączna długość wynosi 124,726 km.

Dodatkowe źródło hałasu stanowi linia kolejowa nr 131, łącząca Górny Śląsk z Pomorzem, relacji Katowice – Gdynia. Linia służy do przewozów towarowych. Infrastrukturę kolejową w mieście uzupełnia bocznicą kolejową prowadzącą do miejscowych zakładów przemysłowych zlokalizowanych w zachodniej części miasta.

Przez obszar gminy przebiegał będzie odcinek autostrady A1 wraz z węzłem autostradowym Lgota. Etap budowy autostrady wiąże się również z hałasem związanym z pracą ciężkiego sprzętu wykonującego prace budowlane, rozbiórkowe, dowozu materiałów budowlanych. Zgodnie z danymi Raportu A1 w wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że autostrada będzie powodować ponadnormatywne oddziaływanie na obszary i obiekty chronione akustycznie. Wśród obszarów zagrożonych ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu, zgodnie z danymi Raporty, wymienia się: km: 426+200 – 426+800 – zespoły budownictwa niskiego i zagrodowego. Dla ochrony klimatu akustycznego w miejscach, gdzie istnieje ryzyko przekroczenia standardów jakości i w których istnieją techniczne możliwości, wybudowane zostaną ekrany akustyczne. Ekrany akustyczne oraz nasadzenia roślinne mają za zadanie chronić otoczenie drogi przed przenoszeniem się hałasu.

Na obszarze opracowania znajdują się 4 turbiny wiatrowe. Etap eksploatacji turbin wiatrowych może wiązać się z emisją hałasu. Hałas związany jest z pracą łopatek wirnika (są to dźwięki aerodynamiczne) oraz z ruchami obrotowymi wirnika (są to dźwięki pochodzenia mechanicznego). Dźwięki z elektrowni mają charakter ciągły lub okresowy, emitowane są z dużej wysokości przez co fale akustyczne są przenoszone na duże odległości. Wyniki analiz rozprzestrzeniania się hałasu, jakie wykonywano w procedurach ocen oddziaływania na środowisko dla podobnych przedsięwzięć, pozwalają wykreślić granicę zanikania ponadnormatywnego hałasu ok. 400-500 m od budowli lub wg innych źródeł w odległości 300 m (zależnie od rodzaju stosowanych urządzeń). Turbiny wiatrowe nie są zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przeznaczonych do stałego przebywania ludzi i zabudowy mieszkaniowej.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia jakości klimatu akustycznego.

11. Promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz związane z nimi stacje elektroenergetyczne, a także instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne. Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna 400 kV relacji Joachimów – Trębaczew. Ponadto przez teren miasta i gminy przebiegają linie 100 kV:

- SE 110/15 kV Zagórze – SE110/15 kV Kiedrzyń;
- SE 110.15 kV Zagórze – RS 110 kV Kłobuck;
- SE 110/30/15/6 kV Kawodrza – SE 110/30/15 kV Kłobuck Południe – RS 110 kV Kłobuck;
- RS 110 kV Kłobuck – SE 110/15 kV Działoszyn (ZE Łódź Teren);
- RS 110 kV Kłobuck (dwutorowa): 1 tor do SE 110/15 kV Janinów, drugi tor do SE 110/15 kV Panki.

Zlokalizowane są także dwie stacje elektroenergetyczne WN/SN (Główne Punkty Zasilania –GPZ):

- SE 110/30/15 kV Kłobuck Południe – położony w Kłobucku przy ul. Częstochowskiej;
- SE 110/15 kV Zagórze – położony w Kłobucku Zagórze.

Dodatkowo na terenie miasta występuje rozdzielnia sieciowa 110 kV – RS Kłobuck, stanowiąca węzeł rozdzielczy dla sieci 110 kV zlokalizowanej na tym terenie oraz 12 stacji transformatorowych 15/04 kV typu napowietrznego i 31 stacji transformatorowych 15/04 kV typu wewnętrznego.

Dla linii energetycznych obowiązują strefy ochronne, chroniące przed negatywnym wpływem promieniowania elektromagnetycznego. Od linii wysokiego napięcia wynoszą one: od linii 400 kV – 100 m (po 50 m w obie strony od osi linii), dla linii 110 kV – 30 m (po 15 m w obie strony od osi linii).

Dla terenów znajdujących się w granicach podanych wielkości zabrania się lokalizować budynki mieszkalne i inne (zwłaszcza szpitale, internaty, żłobki, przedszkola itp.) przeznaczone na stały pobyt ludzi. Wzdłuż linii 30 kV i 15 kV proponuje się pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości 16 m (po 8 m od osi linii).

W przypadku lokalizacji turbin wiatrowych urządzenia generujące fale elektromagnetyczne (zarówno generator jak i transformator) znajdują się wewnątrz gondoli i są zamknięte w przestrzeni otoczonej metalowym przewodnikiem o właściwościach ekranujących, co powoduje, że efektywny wpływ elektrowni wiatrowej na kształt klimatu elektromagnetycznego środowiska jest nieznaczący. Zachowanie odpowiedniej odległości od linii energetycznych (zakaz lokalizacji zabudowy w zasięgu stref ochronnych obowiązujących dla linii) pozwolą w znacznym stopniu ograniczyć narażenie ludności na niekorzystny wpływ tego typu instalacji i urządzeń.

Na obszarze opracowania nie występują obiekty i urządzenia emitujące promieniowanie elektromagnetyczne. W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

12. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

W ustawodawstwie polskim zawarte są zarówno definicje poważnej awarii jak i zakładów mogących takie zdarzenie wywołać. Wywodzą się one z dyrektywy Rady nr 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. „w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi”³, zwanej skrótowo Dyrektywą „Seveso II” i zostały przeniesione do ustawy Prawo ochrony środowiska w następującym brzmieniu:

- Poważna awaria jest to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi, środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Jeśli tak zdefiniowana awaria powstanie w zakładzie, mamy do czynienia z poważną awarią przemysłową.
- - Zakład o dużym ryzyku (ZDR) lub zakład o zwiększonym ryzyku (ZZR) jest to zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (zwanej „awarią przemysłową”). Dokładne rozróżnienie pomiędzy obydwoimi typami zakładów zależy od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie. Sposób przeprowadzenia kwalifikacji zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Gospodarki.

Przyjęto, że prowadzący zakłady ZDR lub ZZR będą zobowiązani do wdrożenia programu zapobiegania poważnym awariom przemysłowym za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem. System ten powinien zagwarantować odpowiedni w stosunku do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska. Wprowadzono ponadto obowiązek stałej aktualizacji tego programu.

Na obszarze objętym opracowaniem znajduje się Zakład Przeladunku i Dystrybucji Gazu płynnego LPG zaliczany do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W „Zgłoszeniu zakładu o zwiększonym ryzyku” i „Programie zapobiegania awariom” założono, że szacowany zasięg oddziaływania promieniowania cieplnego pochodzącego od wybuchu standardowej cysterny kolejowej mający negatywne skutki dla życia ludzi i środowiska wynosi ok. 500 m. Strefa tzw. bezpieczna została naniesiona na rysunku planu.

W strefie, zgodnie z art. 73 ustawy prawo ochrony środowiska, nie należy lokalizować zabudowy mieszkaniowej, obiektów użyteczności publicznej, budynków zamieszkania zbiorowego, upraw wieloletnich, dróg krajowych oraz linii kolejowych o znaczeniu państwowym.

Po południowej stronie drogi krajowej nr 43 znajduje się zakład produkujący opakowania SUDPACK, zakład jest w trakcie rozbudowy, zgodnie z wnioskiem do planu planuje zgłoszenie do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Będzie to możliwe, o ile spełni wymagania zgodnie z przepisami odrębnymi, m.in. w zakresie wyznaczenia tzw. strefy bezpieczeństwa.

Inne zagrożenia mogą być związane ze zdarzeniami losowymi, będącymi nie do przewidzenia na etapie sporządzania planu, w tym np. wypadkami w transporcie kołowym, podczas przewozu materiałów niebezpiecznych dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

V. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na obszarze opracowanie nie stwierdzono terenów o planowanym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Planowane zagospodarowanie nie będzie powodować znaczących zmian w jakości środowiska na terenie gminy oraz na samym terenie planu. Potencjalne uciążliwości mieszczą się w granicach procesów urbanizacyjnych na obszarach podmiejskich i wiejskich i są ograniczane i eliminowane przez ustalenia planu i przepisy odrębne.

Projektowany plan zagospodarowania przestrzennego i jego ustalenia są zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, a jego realizacja nie wpłynie znacząco negatywnie na stan środowiska i nie będzie powodować istotnych skutków przestrzennych wykraczających poza granice opracowania, również w zakresie ochrony różnorodności biologicznej.

VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Dla planu miejscowego istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020,
- Dyrektywy Unii Europejskiej:
  - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
  - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
  - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
  - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
  - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokółem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto ustalenia planu uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można: dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r., a także Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro z 1992 r.

Na szczeblu wspólnotowym cele ochrony środowiska formułują przede wszystkim VI Program Działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska – „Środowisko 2010 – nasza przyszłość, nasz wybór” (2002 r.) oraz Strategia Goeteborska - „Odnowiona Strategii Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej – zrównoważona Europa dla lepszego świata” (2006 r.).

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: *II Polityka Ekologiczna Państwa* oraz *Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju

oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektów planów miejscowych, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody,
- ochronę gleb,
- zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji,
- zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- gospodarowanie odpadami,
- jakość wód,
- jakość powietrza, zmiany klimatu,
- hałas i promieniowanie,
- różnorodność biologiczna i krajobrazowa.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka stanowi załącznik do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie przyjęcia „Polityki...”. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Dokument określa cele średniookresowe do 2016 r. oraz wskazuje kierunki działań do wykonania w latach 2009-2012 w odniesieniu do zagadnień związanych z:

- kierunkami działań systemowych,

- ochroną zasobów naturalnych,
- poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji. Wskazuje na konieczność wdrażania wytycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zatwierdzenie obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że główne cele zawarte w projekcie planu, tj. określenie zasad zabudowy i zagospodarowania na poszczególnych terenach oraz ochrona środowiska przyrodniczego, pozostają w pełnej zgodności z celami strategicznymi i operacyjnymi oraz kierunkami działań środowiskowych, sformułowanymi na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

Plany miejscowe nie odnoszą się bezpośrednio do ochrony środowiska, jednak pośrednio realizują idee zrównoważonego rozwoju wskazując przeznaczenia dla poszczególnych terenów z uwzględnieniem aspektów środowiskowych i walorów przyrodniczych obszarów. Analizowany plan miejscowy nie ingeruje w obszary objęte ochroną na terenie gminy i nie zmienia przeznaczeń terenów na tyle aby wywołać znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko.

Plany miejscowe realizują zapisy zawarte w art. 71-73 ustawy Prawo ochrony środowiska w odniesieniu do sposobów zagospodarowania terenów oraz form ochrony przyrody, w tym również obszarów Natura 2000 ustanowionych na podstawie prawa Wspólnotowego. Ponadto z Prawa ochrony środowiska i z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika wprowadzenie w planach miejscowych standardów akustycznych dla poszczególnych typów zabudowy chronionej przed hałasem, natomiast z Prawa budowlanego wskazanie udziału powierzchni biologicznie czynnych dla poszczególnych przeznaczeń terenów. W kontekście tych przepisów w tekście planu uwzględnia się aspekty środowiskowe w zakresie ogólnych zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Ponadto aspekty środowiskowe uwzględniane są w ramach zapisów dotyczących infrastruktury technicznej, systemów komunikacji i wreszcie przeznaczeń poszczególnych terenów. Plany miejscowe są także zgodne z kierunkami zagospodarowania przestrzennego zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck oraz pozostałymi dokumentami strategicznymi w obrębie gminy, powiatu, województwa i kraju.

VII. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Istniejące problemy ochrony środowiska, zgodnie ze stanem środowiska na obszarze objętym planem (opisanym w rozdziale IV niniejszej prognozy) dotyczą okresowych przekroczeń jakości powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego. Oddziaływanie ustaleń projektu planu związane jest z rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu i ich wpływem na środowisko (opisanymi w rozdziale VIII niniejszej prognozy). W większości zostały one ocenione jako obojętne dla środowiska. Jednocześnie wykazano, że w przypadku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia stanu jakości klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Postanowienia planu uwzględniają ochronę zasobów środowiska, wynikającą z kierunków obowiązującego studium oraz istniejących uwarunkowań przyrodniczych.

Nie przewiduje się oddziaływania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

VIII. Przewidywane znaczące oddziaływania

Ocena znaczących oddziaływań na środowisko przeprowadzona została przy uwzględnieniu wszystkich aspektów ochrony środowiska.

Ocenę podzielono na trzy części:

- pierwsza to synteza ustaleń projektu planu (pkt 1),
- druga dotyczy prognozy oddziaływań na poszczególne elementy środowiska (pkt 2),
- trzecia dotyczy prognozy oddziaływań terenów (pkt 3).

1. Synteza ustaleń projektu planu

Celem uchwalenia planu miejscowego jest uporządkowanie istniejącego zagospodarowania tego obszaru, a także objęcie ustaleniami planistycznymi terenów, które nie są objęte żadnym obowiązującym miejscowym planem. Plan wprowadza nową zabudowę produkcyjno-usługową, a także porządkuje układ komunikacyjny.

Dla części obszaru (po południowej stronie drogi krajowej nr 43) obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Kłobucku w rejonie ul. Górniczej i ul. Drukarskiej (uchwała Nr 412/XXXIX/2018 z dnia 27 marca 2018 r.).

Na obszarze planu określa się następujące kategorie przeznaczenia terenów: PU – teren zabudowy produkcyjno-usługowej, U – teren zabudowy usługowej, R – teren rolniczy, RM – teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, E – teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyka, KDG – teren drogi publicznej klasy głównej, KDZ – teren drogi publicznej klasy zbiorczej, KDL – teren drogi publicznej klasy lokalnej, KDD – teren drogi publicznej klasy dojazdowej, KDW – teren drogi wewnętrznej.

Ze względu na dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, określony przepisami o ochronie środowiska, teren 1RM zalicza się do terenów zabudowy zagrodowej.

Na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 325 Zbiornik Częstochowa obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących negatywnie oddziaływać na zasoby wodne tego zbiornika, zgodnie z przepisami o gospodarowaniu wodami (obręb Kłobuck, Zagórze, obręb Brody Malina, obręb Zakrzew).

W strefie ochrony pośredniej ujęcia wody Łobodno – obszar A obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody, zgodnie z przepisami odrębnymi (obręb Kłobuck, Zagórze, obręb Brody Malina).

W strefie oddziaływania elektrowni wiatrowej obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym poziom 55 dB, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zasięgu potencjalnych skutków wystąpienia poważnej awarii przemysłowej obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów użyteczności publicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W strefie oddziaływania napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej obowiązuje m. in.: zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wymagających wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, z wyłączeniem terenów 2E, 3E, 4E, 5E, odprowadzanie ścieków: do sieci kanalizacji sanitarnej, odprowadzanie ścieków przemysłowych: zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi, zaopatrzenie w energię elektryczną: z sieci elektroenergetycznej i odnawialnych źródeł energii, zaopatrzenie w ciepło: z niskoemisyjnych i nieemisyjnych źródeł ciepła, zaopatrzenie w gaz: z sieci gazowej lub indywidualnie, zgodnie z przepisami odrębnymi, gospodarka odpadami: zgodnie z przepisami odrębnymi.

Syntezę ustaleń projektu planu przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 4. Synteza ustaleń projektu planu

Symbol	Kategoria przeznaczenia terenu	Wybrane ustalenia
1PU – 12PU	teren zabudowy produkcyjno-usługowej;	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 18 m
1U	teren zabudowy usługowej;	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m
1RM	teren zabudowy zagrodowej	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 30% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 50% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m
1R - 5R	teren rolniczy	<ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się zabudowę zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych, • maksymalna powierzchnia zabudowy: 30% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 50% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m
1E	teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyka	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 5 m
2E – 5E	teren infrastruktury technicznej – elektrownia wiatrowa	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 80% powierzchni działki budowlanej, • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10% powierzchni działki budowlanej, • maksymalna wysokość zabudowy: 140 m
1KDG	teren drogi publicznej klasy głównej	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: nie mniej niż 22 m, zgodnie z rysunkiem planu.
1KDGP	teren drogi publicznej klasy głównej ruchu przyspieszonego	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: nie mniej niż 25 m, zgodnie z rysunkiem planu.
1KDZ - 4KDZ	teren drogi publicznej klasy zbiorczej	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: nie mniej niż 15 m, zgodnie z rysunkiem planu.
1KDL - 3KDL	teren drogi publicznej klasy lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: nie mniej niż 12 m, zgodnie z rysunkiem planu.
1KDD - 4KDD	teren drogi publicznej klasy dojazdowej	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: zgodnie z rysunkiem planu.
1KDW	teren drogi wewnętrznej	<ul style="list-style-type: none"> • szerokość w liniach rozgraniczających: nie mniej niż 7 m, zgodnie z rysunkiem planu.

Źródło: Opracowanie własne.

2. Oddziaływania na poszczególne elementy środowiska

Oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 5. Oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

Przewidywane oddziaływania	Elementy środowiska													
	obszar Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Rodzaj														
bezpośrednie	0	0	0	-	-	0	-	-	0	0	-	0	0	0
pośrednie	0	0	0	0	0	-	0	0	+	0	0	0	0	0
wtórne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skumulowane	0	0	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Czas trwania														
krótkoterminowe	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0
średnioterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
długoterminowe	0	0	+	0	0	+	+	0	+	+	-	0	0	0
Częstotliwość														
stałe	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	-	0	0	0
chwilowe	0	0	0	-	-	0	0	-	-	-	0	0	0	0
Zasięg														
miejscowe	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
lokalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ponadlokalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
regionalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Legenda

+	oddziaływanie pozytywne
0	brak oddziaływań lub oddziaływanie bez znaczenia
-	oddziaływanie negatywne

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6. Klasyfikacja oddziaływań ze względu na wybrane rozwiązania planistyczne.

Rozwiązania planistyczne	Oddziaływania	
	pozytywne	negatywne
aktualizacja zasad zabudowy i zagospodarowania, w tym umożliwienie budowy nowych obiektów produkcyjno-usługowych	ludzie (możliwość realizacji nowej zabudowy, atrakcyjne tereny inwestycyjne), krajobraz (uzupełnienie istniejącej zabudowy)	powierzchnia ziemi (przekształcenie części terenu na zabudowę), klimat akustyczny (wzrost natężenia hałasu), rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna (presja zabudowy na tereny otwarte, ograniczenie terenów otwartych wykorzystywanych pośrednio jako żywieniowe, synantropizacja i ruderalizacja roślinności)
wymóg zapewnienia wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej	różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powierzchnia ziemi, krajobraz	----
odpowiednie ograniczenie powierzchni zabudowy	różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powierzchnia ziemi, krajobraz	----
wymóg zaopatrzenia w ciepło ze źródeł ciepła niskoemisyjnych	ludzie, zwierzęta, rośliny, powietrze, klimat	----
wymóg odprowadzania ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej	ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powierzchnia ziemi	-----

Źródło: Opracowanie własne.

3. Oddziaływania terenów

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy dokonano podziału terenów na trzy grupy:

- A – tereny o oddziaływaniu korzystnym,
- B – tereny o oddziaływaniu średniokorzystnym,
- C – tereny o oddziaływaniu umiarkowanie niekorzystnym.

Dla każdej grupy oceniono oddziaływanie terenów pod względem: rodzaju oddziaływania, czasu trwania oddziaływania, częstotliwości oddziaływania, zasięgu oddziaływania, intensywności przekształceń, trwałości przekształceń oraz charakteru zmian. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń planu oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń planu na środowisko:

- oddziaływanie korzystne – istniejące tereny rolnicze 1R – 5R - przewiduje utrzymanie części terenów rolniczych - przyczyni się to do zachowania istniejących walorów przyrodniczych i krajobrazowych, utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zachowania bioróżnorodności oraz możliwości migracji drobnej fauny.

Ocena oddziaływania:

- pod względem rodzaju oddziaływania – bezpośrednie,

- pod względem czasu trwania oddziaływania – długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe,
- pod względem zasięgu oddziaływania – lokalne,
- pod względem intensywności przekształceń – nieznaczne,
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne,
- pod względem charakteru zmian – korzystne.
- oddziaływanie średniokorzystne – istniejący teren zabudowy zagrodowej 1RM, teren zabudowy usługowej 1U - się utrzymać części terenów rolniczych oraz wyznaczenie nowego terenu usługowego jako bufora pomiędzy zabudową usługowo-produkcyjną i istniejącą zabudową mieszkaniową - zakłada się wprowadzenie wymogu udziału powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie wymogu zaopatrzenia w ciepło z niskoemisyjnych lub nieemisyjnych źródeł ciepła oraz odprowadzania ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej; jednocześnie przewiduje się nieznaczny wzrost ilości ścieków bytowych, wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych z terenów utwardzonych, wzrost ilości odpadów oraz wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego.

Ocena oddziaływania:

- pod względem rodzaju oddziaływania - bezpośrednie i pośrednie,
- pod względem czasu trwania oddziaływania – długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania - stałe i chwilowe,
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe,
- pod względem intensywności przekształceń - zauważalne i duże,
- pod względem trwałości przekształceń - częściowo odwracalne i nieodwracalne,
- pod względem charakteru zmian - średniokorzystne i niekorzystne,
- oddziaływanie umiarkowanie niekorzystne – istniejące i planowane: teren produkcyjno-usługowy 1UP – 12UP, teren drogi klasy głównej 1KDG, teren drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego 1KDGP, teren drogi klasy zbiorczej 1KDZ - 4KDZ, teren drogi klasy lokalnej 1KDL - 5KDL, teren drogi klasy dojazdowej 1KDD – 4KDD, tereny drogi wewnętrznej 1KDW, teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyka 1E, teren infrastruktury technicznej – elektrownia wiatrowa 2E – 5E - zakłada się utrzymanie i wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych, komunikacyjnych, przewiduje się zdjęcie humusu z powierzchni ziemi przeznaczonej bezpośrednio do realizacji dróg, jednocześnie zakłada się wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych z terenów utwardzonych, wzrost ilości odpadów, wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego, wzrost zanieczyszczenia powietrza oraz emisji ciepła o zasięgu miejscowym.

Ocena oddziaływania:

- pod względem rodzaju oddziaływania - bezpośrednie i pośrednie,
- pod względem czasu trwania oddziaływania – długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania - stałe i chwilowe,
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe,
- pod względem intensywności przekształceń - duże i zupełne,

- pod względem trwałości przekształceń – nieodwracalne,
- pod względem charakteru zmian - niekorzystne.

IX. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017, poz. 1405), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

X. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (brak bezpośrednich powiązań ekologicznych). Zachowanie zbiornika wodnego umożliwi zalatywanie nad te tereny ptaków.

Główne ustalenia projektu planu, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, to:

- wymóg zapewnienia wysokiego udziału powierzchni biologicznie,
- odpowiednie ograniczenie powierzchni zabudowy,
- wymóg zaopatrzenia w ciepło ze źródeł ciepła niskoemisyjnych i możliwość pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych,
- wymóg odprowadzania ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- wprowadzenie standardów akustycznych dla terenów zabudowy chronionej.

W celu eliminacji bądź ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków realizacji ustaleń planu miejscowego należy ponadto uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- obowiązek selektywnego gromadzenia odpadów i powierzenie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom,
- stosowanie proekologicznych i odnawialnych źródeł energii oraz stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji,
- zdjęcie próchnicznej warstwy gleby (humusu) i wtórne jej wykorzystanie,
- ograniczenie do niezbędnego minimum trwałych przekształceń powierzchni ziemi,
- ograniczenie do minimum przewidywanych robót budowlanych.

XI. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Projektowany dokument ze względu na charakter przewidywanych zmian nie przewiduje rozwiązań alternatywnych. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 b *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko powinna „przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych”. Głównym celem projektowanego dokumentu jest uporządkowanie i aktualizacja zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, umożliwienie realizacji nowej zabudowy (przede wszystkim zabudowy produkcyjno-usługowej) na wybranych, dotychczas niezabudowanych terenach. Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy.

XII. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

W celu analizy skutków realizacji planu zasadnym byłoby prowadzenie monitoringu stanu środowiska wraz ze wszystkimi jego elementami (szczególnie powietrzem atmosferycznym oraz wód).

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji mpzp i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń mpzp powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji mpzp, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: „W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.” Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w miejscowych planach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu:

- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu lesistości),
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego wykonywane 1 raz na 4 lata.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do gminy.

W celu oceny wpływu zagospodarowania na środowisko i człowieka można zastosować wskaźniki monitoringu. Poza przyjętymi w przepisach odrębnych wskaźnikami dotyczącymi jakości poszczególnych komponentów środowiska można wykorzystać następujące parametry:

- jakość powietrza - liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna);

- jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa - gospodarstwa podłączone do kanalizacji, gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szamb);
- gospodarka odpadami - ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca;
- ochrona przyrody, bioróżnorodności, krajobrazu - obszar gminy objęty ochroną przyrody lub krajobrazu;
- klimat akustyczny - uciążliwość akustyczna dróg (na podstawie pomiarów zarządców).

XIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w Kłobucku w rejonie ulic Górniczej i Drukarskiej.

Prognoza oddziaływania na środowisko składa się z części tekstowej i graficznej. Zawartość opracowania jest usystematyzowana zgodnie z zakresem przedmiotowym określonym w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020, poz. 283). Część rysunkowa składa się z planszy w skali 1:2000 (analogicznie do skali opracowania planu miejscowego, do którego odnosi się prognoza).

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń planu, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanych z ustaleniami planu miejscowego.

Celem uchwalenia planu miejscowego jest uporządkowanie istniejącego zagospodarowania tego obszaru, a także objęcie ustaleniami planistycznymi terenów, które nie są objęte żadnym obowiązującym miejscowym planem. Plan wprowadza nową zabudowę produkcyjno-usługową, a także porządkuje układ komunikacyjny.

Dla części obszaru (po południowej stronie drogi krajowej nr 43) obowiązuje miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Kłobucku w rejonie ul. Górniczej i ul. Drukarskiej (uchwała Nr 412/XXXIX/2018 z dnia 27 marca 2018 r.).

Projekt miejscowego planu zgodny jest z zapisami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego*, z ustaleniami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłobuck* oraz z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Projekt planu powiązany jest również z wieloma programami służącymi realizacji inwestycji celu publicznego oraz odpowiednio uwzględnia zadania formułowane w opracowaniach sporządzanych na różnych stopniach administracji rządowej lokalnej czy ponadlokalnej. Poprzez to wypełnia określone w ponadlokalnych planach i programach kierunki rozwoju na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. W projekcie planu uwzględniono również inne dokumenty związane z rozwojem przestrzennym (prawomocne obowiązujące decyzje administracyjne), czy inne odnoszące się pośrednio do terenów będących przedmiotem opracowania.

Część obszaru jest w dużym stopniu zainwestowana, znajdują się tu liczne zakłady oraz magazyny.

Na obszarze zlokalizowana są 4 elektrownie wiatrowe oraz zakład zaliczany do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Przez obszar planu przebiega droga krajowa nr 43. Ponadto obszar znajduje się w granicach GZWP 325 oraz w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej Łobodno – obszar A.

Ustalenia projektu planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i ograniczają uciążliwości dla środowiska przyrodniczego, związane z planowanym zagospodarowaniem, podają także rozwiązania mające na celu eliminację, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania ustaleń planu na środowisko, nie eliminują jednak wszystkich uciążliwości, co jest naturalną konsekwencją rozwoju gospodarczego.

Realizacja planu nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000. Nie spowoduje zniszczeń siedlisk priorytetowych, nie przyczyni się także do znaczącego zwiększenia antropopresji.

Projektowany dokument nie przewiduje rozwiązań alternatywnych. Różne rozwiązania planistyczne były rozpatrywane na etapie tworzenia koncepcji planu.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (brak powiązań ekologicznych).

Zakłada się uporządkowanie i aktualizację zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, umożliwienie realizacji nowej zabudowy (przede wszystkim zabudowy produkcyjno-usługowej) na wybranych, dotychczas niezabudowanych terenach.

Plan i jego ustalenia są zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, a jego realizacja nie wpłynie znacząco negatywnie na stan środowiska.